

SİYAH SEYTANLAR İMPARATORLUĞU

TÜRK HALK KÜLTÜRÜNDE CİN MOTİFİ

İnceleme ve Metinler

MEHMET EMİN ULU

KİTABE

Kitabe Yayınları: 3

SİYAH ŞEYTANLAR İMPARATORLUĞU
Türk Halk Kültüründe Cin Motifi

Mehmet Emin ULU

© FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
(Sertifika no:)

Kapak&Mizanpaj
CİNAS GRAFİK

Baskı, Cilt
KALKAN MATBAACILIK
Büyük San. 1. Cad. 99/32 İskitler
Tel: 0. 341 92 34 - 342 16 56 Ankara

ISBN: 978-605-63480-2-0

Baskı Tarihi
Aralık 2013

FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
Hacı Bayram Mh. Boyacılar Sk. No: 14/1 Ulus-Altındağ/ANKARA
Tel: (0 312) 310 08 60 – Fax: (0 312) 311 47 89
e-mail: fcr@fcr.com.tr

**SİYAH SEYTANLAR
İMPARATORLUĞU**
TÜRK HALK KÜLTÜRÜNDE CİN MOTİFİ

İnceleme ve Metinler

MEHMET EMİN ULU

Ankara 2013

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	9
Giriş.....	17

I. BÖLÜM

Geleneklerin Dilinde Cin

Cin ve Geleneklerdeki Yeri	31
A. Din, Tanrı ve Gelenek Arasındaki Bağ	37
B. Dine Bağlı Geleneklerin Toplumdan Soyutlanması	42
C. Toplumsal Değişmelerde Geleneklerin Durumu	45
D. Geleneklerle Eğitimin Bağlantısı.....	48

II. BÖLÜM

Geleneklerde Yaşayan Cin İnancı Kaynakları

A. Gelenekte Yaşayan Cin İnancı ve Cin Fıkralarının Kaynakları	55
B. Anadolu İnsanınin Cinlere Bakış Tarzı.....	58
Yöre Halkına Göre Cinlerin Özellikleri.....	58
C. Gizli Güçler	65
D. Toplumda Hangi Şartlarda Cin İlişkilerine Rastlanır	69
a) Tabiat Olaylarına Karşısında	69
b) İnsanlara Yönelik	71
E. Cinlerle İlişki Kurma Yolları	74
F. Cinle İlgili Hususlarda Toplumda Meydana Gelen Değişiklikler..	79
Cinlerin Spiritizma Celselerinde İnsanları Aldatışları.....	80

III. BÖLÜM

Orta Karadeniz Bölgesi (Çorum-Amasya Tokat-Ordu)

ve Sivas-Yozgat-Erzincan-Erzurum İllerinde

Cin ve Cinle İlgili İnanışlar

Bölgede Cin ve Cinle İlgili İnanışlar	87

A. Halkın Cinlere Karşı Tutum ve Davranışları.....	87
B. Cinlere Niçin Gidilir?	90
C. Cin Fıkralarına İnanmayanlar	101
D. Cine İnanmanın Dinle İlgisi.....	104
E. Büyü, Sihir ve Cinlerin Musallat OlduĐunun Belirtileri	108
F. Cinlerle Hastalıkların Tedavileri	110
a) Cinlerle İlgili Hastalıklar	110
b) Tedavi Şekilleri.....	111
c) Dilek, Savunma ve Korunma Yolları	114
G. Cin ve Şeytan Arasındaki Farklar.....	116
H. Cinlerle Anlaşarak Zengin Olmanın Yolları.....	118
I. Cinlerin GeleceĐi Bildirme ve Kayıpları Bulma Özellikleri.....	122

IV. BÖLÜM

Cinlerin Özellikleri

Cinlerin Metinlerde Rastlanan Özellikleri	131
A. Cinlere Verilen İsimler	131
B. Görünme Şekilleri.....	132
C. Cinlerin Birden Fazla Kişi Tarafından Görünmeleri	135
D. Cin Tasvirleri.....	136
E. Cin Konuşmaları.....	137
F. Cinlerle Uğraşan ve Onları Kovan Kişiler	138
G. Cinlerin GörüldüĐü Zaman ve Yerler	139
H. Cinleri Gören Kişilerin Durumları.....	140
I. Cin Duaları ve Cinlerin Kayboluş Şekilleri	142
J. Cin Düğünleri.....	146
K. Bölgeden Giren Unsurlar	148
a) Eşya İsimleri.....	149
b) Geçim Şartları İle İlgili Terimler.....	149
c) Giyecek İlgili İsimler	149
d) Lakaplar.....	149
e) İnançla İlgili İsimler	149
f) Yer Adları.....	149
g) Tarihle İlgili İsimler	150
h) Diğerleri.....	150
L. Küfürler.....	150

V. BÖLÜM

Cin Fıkraları

1. Hâlâ Çılgık Atıyorlardı	155
2. Abdurrahman Gazi	157
3. Terzi Baba	158
4. Şeyh Bahaeddin Hazretleri.....	160
5. Kara Yakup Gazi Hazretleri.....	162
6. Abdulvahap Gazi Hazretleri	163
7. Ebu Yusuf	165
8. Alkarısı.....	167
9. Yağız At	169
10. İblislerin Savaşı.....	172
11. Karakura Geliyor	173
12. Ava Giden Avlanır.....	174
13. Cin Kervanı	176
14. Hortlak Çocuk	178
15. Çoban Cin.....	179
16. Adım Adım Ölüm	182
17. Yedi Başlı Dev	185
18. Kırk Yıllık Dost.....	187
19. Ateş Dansı	189
20. Manda İştahlı	191
21. Sakalı Var Beş Karış	192
22. Asker Yılanlar	194
23. Piton	196
24. Patates Cinleri.....	198
25. Davulcu	200
26. Kara Belâ	202
27. Ördek Ayaklı Manda.....	206
28. Başsız Askerler.....	209
29. Tokmaklı Tekke	210
30. Siyah Şeytanlar İmparatorluğu	212
31. Küçük Çelték	216
32. Yeşil Kuş	218
33. Haydi Cin Düğününe.....	222
34. Efendi Emmi	225

35. Askere Ağıt.....	227
36. Uykusuz Şeyh.....	230
37. Değirmenci	232
38. Katil Kasırga	235
39. Danadan Süt Sağılır mı?	236
40. Kırma Nine.....	238
41. Çocuk Katilleri	241
42. Uğursuz Kadın.....	242
43. Kanlı Armut	244
44. Kara Köpek.....	246
45. Mezarlık Bekçisi.....	249
46. Ay Işığı.....	252
47. Siyah Kediler Odası	254
48. Kayser Tapusu	257
49. Su Aygırı	258
50. Alkarısı Atı.....	259
51. Pişman Ederim	260
52. Şahmeran	261
53. Şeytanın Oyunu	264
54. Sihirbaz	266
55. Topal Osman.....	268
56. Cinlerin Sırrı	272
57. Ziruh Cinler.....	272
58. Katil Cinler.....	274
Cinlerin Özellikleri	275
Son Söz	281

VI. BÖLÜM

Deyimler ve Kelimeler

Deyimler	287
Kelimeler	299
Bibliyografya.....	307

ÖNSÖZ

M.Ö. 3000 yıllarından başlayarak 14 devlet ve birçok beyliğin yaşayıp hüküm sürdüğü Orta Karadeniz Bölgesi'nin en kadim şehirlerinden biri olan, zümrüt yeşili bir şehrin yakın çevresine ve bölgedeki dokusuna bu vesile ile temas etmek her halde güzel olsa gerek.

Evliya Çelebi'nin "Havası hoş, insanları halim ve selim" diye bahsettiği Yeşilirmak havzası içinde yer alan Tokat ili, beş bin yıllık geniş kültür hazinelerini bağrında taşıyan; bunların çeşitli özelliklerini günümüze kadar ulaştıran ender şehirlerimizden biridir.

Tokat'ta bu kadar geniş bir tarihi zenginliğin olması aslında Anadolu coğrafyasının bütün özelliklerini taşımış olmasından kaynaklanıyor.

Yalnız Tokat'ta değil, Anadolu'da bu kadar geniş tarih zenginliğinin olması, gelenekler manzumesinin de çok farklı ve çeşitli olmasına neden olmuştur. Öylesine değişik örf ve adetler, öylesine farklı gelenek ve görenek kuşakları vardır ki; tarih boyunca hemen her millet en olağanüstü dîni ve millî yaşayışlarının tezahürlerini Tokat ilinde göstermişlerdir.

Zerdüştlük'ten, Budistlik'e, Hıristiyanlık'tan, Musevilik'e; Putperestlik'ten, İslâmiyet'e gelinceye kadar bütün dinlerin ve geleneklerin izine tıpkı Anadolu'da olduğu gibi burada da rastlamak mümkündür.

Ancak yeryüzünün hiç bir yerinde saf bir medeniyet olmadığı gibi; saf bir gelenek de yoktur. Yüzyılların getirdiği sosyal ve siyasi olaylar neticesinde gelenekler birbirine karışmış, yeni bir kültürün özü haline gelmiştir. İşte Tokat ili ve çevresindeki gelenekler bu kabildendir.

Bugüne kadar yalnız Tokat değil, ülkemizin bütün bölgelerinde göçebe hayatından, yerleşik hayata varıncaya kadar halkın inançlarını, yaşayışlarını, gelenek ve göreneklerini bütün detayları ile ele alan büyük bir saha araştırması ve derleme çalışması yapılmamıştır.

Bu nedenle Orta Karadeniz Bölgesi ve özellikle Tokat bölgesi bu açıdan ülkemizin hemen hemen en bâkir alanlarından biri olarak kabul edilebilir.

Her şeye rağmen, bu alanda bazı çalışmalar yapılmış sayılabilir. Ancak bu çalışmaların çoğu ya amatörce folklorik incelemeler, ya da öğrenci tezlerinden ibarettir.

1992 tarihinde Tokat'a Gaziosmanpaşa Üniversitesi kurulduktan sonra bu tür çalışmalara hız verilmiş olsa da; bu çalışmalar da basit öğrenci tezlerinden öteye gidememiştir. Henüz bölgeler arası mukayeseli, bir folklor çalışması ne ülkemizde ne de Tokat'ta yapılmış değildir. Bu tür çalışmaların olması; dirayetli bir akıl, sabır ve metanetle planlı bir şekilde ancak uzun yıllara sığdırabilir.

Bu amaçla ilimizde 1988 yılında Tokat Kültür Araştırma Geliştirme ve Yaşatma Vakfı kurulmuştur.

Bu vakıf da kurumsal ömrü yetmediğinden çalışmalarını tamamlayamamıştır. Ancak vakfın başlangıç noktası her türlü takdirin üzerindedir. Özellikle vakfın yapmaya başladığı folklor araştırma çalışması ve folklor arşivi oluşturma gayreti belli bir merhaleye kadar getirilmiştir.

Şunu hemen belirtmekte fayda var. Konu itibariyle biz koca bir Anadolu coğrafyasının küçük bir bölgesinin folklorundan bir bölümünü incelemek istedik. Binlerce yerleşim bi-

rimi olan ülkemizin bu ilinde bine yakın yerleşim alanı vardır.

Bu kadar geniş bir alanda folklor çalışması yapmanın zorluğunu bilerek bu işe kalkıştık. Tokat'a bağlı ilçe ve köylerden kayda değer gördüğümüz cin ve cinle ilgili fıkra ve masalları almayı uygun bulduk.

Üstelik Anadolu Coğrafyası'nda yaşayan halkın en mahrem, en gizemli alanında araştırma yapmanın, yüksek lisans tezi hazırlamanın heyecanını yaşayarak işe giriştik. Yalnız bununla da kalmadık, Anadolu'nun bazı yerleşim yerlerinden benzer konularda birkaç tane örnek vermeyi de uygun bulduk. Böylece yaptığımız çalışmayı kısmî de olsa Anadolu'nun bütün coğrafyasına yaymış olduk. Zira anlatılar, konuşulanlar birbirinin üç aşağı beş yukarı aynısıdır.

Şunu rahatlıkla söyleyebilirim ki bu alanda yapılan ilk yüksek lisan tezi elinizde hizmetinize sunulan kitaptır.

Çalışmalarımıza önce, bize bu konuda fikir verebilecek kişileri tespitle başladık. Ancak samimiyetle söylemek gerekirse altı aya yakın yaptığım gezi ve ön araştırmalarda yeterli, bilgi edinemediğim gibi, bu konuda anlatılanlar da beni tatmin etmedi.

Zaten halk arasında bu konuya karşı büyük bir çekingenlik ve şüphe var. Özellikle konunun araştırılması sanki bu konuyla uğraşanları ihbar ederek hepse atmak ya da attırmak gibi bir ön düşüncenin olması, işimi daha da zorlaştırdı. Çekinen yalnız halk değildi.

Ben bile konuyu hangi boyutlarda incelemek gerektiğini, işi nereye kadar götürmem icap ettiği konusunu tam anlamıyla bilmediğimden dolayı oldukça korkuyordum. Bu çekingenlik ve korkuda hiç şüphesiz; çocukluğumda, çevremde bu konuyla alakalı yaşanan ve anlatılan fıkraların olumsuz tesiri vardı. Tabi bir başka ifade ile halkın bilinmeyene karşı duyduğu korkunun bu çalışma sırasında yeniden bana sirayet etmesi son derece tabiiydi.

Çünkü araştırma yaptığım konu, bir sır dünyası. Bilinmeyen, bilinenden çok olan bir dünyanın kapısını aralayacağız. Söylentilerle yola çıkarsam, yakında benim de cinci olma ihtimalim belirebilir.

Gerçekten yarı korku, yarı cesaretle konuya daldım. Öylesine bir dalış ki; öğrendikçe daha çok bilgi almak, daha çok insanla konuşmak gerektiğini daha işin başında anladım. Bugün de aynı heyecan, aynı endişe içerisinde fakat büyük bir ihtimalla bu eseri yeniden kaleme alıyorum.

Sonunda aradığım birkaç kişi buldum. Bunlardan biri gerçekten enteresandı. Üç harflilerle doğrudan temas kuran, onlarla konuşan, onlarla yaşadığını söyleyen bir adamdı.

Bu kişileri de yakın akrabalarım sayesinde bulduğumu itiraf etmeliyim. Bu çalışmanın 1990'dan bu yana hayallerle, kitaplardan ve psikolojik değer yargılarıyla Cinleri anlatan eserlerden çok farklı bir çalışma olduğu eserin içine nüfuz edildikçe daha iyi anlaşılacaktır.

İnanınız şuraya aldığım cin fıkraları; ülkemizdeki binlerce fıkralardan sadece az bir kısmıdır. Hangi coğrafyada olursa olsun, hangi yörede anlatılırsa anlatılsın; fıkralar bu kadar çeşitli olmasına rağmen; tipler, şekiller aynı. Konular birbirinin benzeri. Tarifler, ifadeler, varlıkların fonksiyonları ve özellikleri hep aynı. Sadece zaman ve mekân değişiyor, o kadar...

Bu fıkra bolluğundan, yöredeki cin ve cinle ilgili geniş ve derinlemesine kültür ve inanış olduğunu söyleyebiliriz.

Bu fıkraları derlerken; öncelikle olayları bizzat gören kişilerden almayı uygun bulduk. Bundan başka olayları yaşayan-dan dinleyen ve üçüncü kişilerden duyan anlatıcıların fıkralarına yer vermeye gayret ettik.

Derlediğimiz bütün fıkraları ve masalları kalabalık bir topluluğun içinde anlattırdık. Bu şekilde derleme yapmaya özellikle dikkat ettim. Zira aynı anda daha çok fıkra alma imkânı

olduğu gibi benzer düşüncede olanları da aynı anda tespit etmem mümkün oldu.

Ayrıca yıllardır unutulmuş olan bir geleneği de bir nebze olsun yeniden yaşatmış olmanın sevincini duydum.

Devler, mekirler, alkanları, cinler, hortlaklar ve cadılar hep korku unsuru olarak toplumun belleğinde yıllardır kalmış. Yahut topluma öyle lanse edilmiş. Bugün bile televizyon kanallarında program olarak en çok dikkat çekenin bu konular olduğu herkes tarafından biliniyor ve takip ediliyor.

Derleme sırasında bizi dinleyen çocukların, zaman zaman korkudan renklerinin değiştiğini; dudaklarının uçukladığını bizzat gördüm. Kendi kızımda bile bu olayı yaşadım.

Derlemenin hemen hepsini köy köy, ilçe ilçe gezerek yaptım. Ülkenin değişik yerlerinden aldığım fıkraları da öğrencilerim kanalıyla derledim. Ekseriya yaşlı kişilerle konuşmayı yeğledim. Gençlerin başından benzer olaylar geçmişse, onları da almayı ihmal etmedim.

Şimdiye kadar cin fıkraları konusunda tanışıp sohbet ettiğim kişilerden hiç biri konuya ılımlı yaklaşmadı. Hemen herkeste, aşırı derecede çekingenlik; hor görme, ya da korku var. Bu konuyla uğraşanlar, kendilerini açığa çıkarmaktan çekiniyorlar.

Bu eser şimdiye kadar sorulmamış aşağıdaki soruların cevabını vermek için hazırlanmıştır.

- 1- Bugüne kadar cin ve cincilik nedir?
- 2- Cin kültürünün tarihi seyri nasıldır?
- 3- Dinler tarihindeki cinler ve diğer olağanüstü varlıkların yeri nedir?
- 4- Toplum hayatımızdaki cinin ve cinlerin önemi nedir?
- 5- Cinlerin yapısı ve özellikleri nelerdir?

6- Halk inançlarında cin, nasıl yer kaplar?

7- Cinlerle günümüz insanının ne gibi irtibatları vardır?

8- Niçin cine inanılır?

9- Niçin cine inanılmaz?

Şurasını da ifade etmekten çekinmemek icap eder. Bu ve bunun gibi konuların tamamını kapsayan geniş bir çalışma, ilmî olarak şimdiye kadar yapılmamıştır. Son yıllarda yapılan çalışmalar popüler kültürün ve dinî eserlerin bakış açısıyla gündeme gelmiştir. Kimse halkın içindeki cin kültürünü, örnekleriyle derleyerek, konuya ait olayları ve fıkraları kaleme alarak yeni bir eser vücuda getirememiştir. Bu konuda yazılan kitapların bazıları tamamıyla dinî, bazıları toplumun inançlarıyla alay edici ve hor görücü mahiyettedir. Bir kısmı da yarı dinî, yarı ilmî olmalarına rağmen son derece yetersizdir.¹

Kısaca bu konu, hem dinî, hem ilmî, hem de toplum sosyolojik açıdan geniş bir perspektifle ele alınmış değildir. Derleme sırasında, cin masallarına tesadüfen rastladık.

Türk Halk Kültürünün bu kadar erozyona uğradığı bir dönemde bu masalları yakalayıp kayıtlara geçmenin şahsımıza nasip olması, bizim için büyük bir mutluluktur.

Halk; dev, cin, mekir, peri, alkansı, karakura ve şahmeran gibi varlıkların hepsine aynı gözle bakıyor. Hiç olmazsa derleme yaptığımız yöredeki insanlar öyle inanıyor.

Bu nedenle kimi fıkralar ve masallarda; cinle dev, insanla cin, mekirle cin birbirine karışmıştır.

Masalları bize anlatan kişinin; daha önceden iyi bir anlatıcı olduğunu söylediler. Ancak radyo ve özellikle televiz-

¹ İmam-ı Şibli, Cinlerin Esrarı, Feriât Yayın. İst. 1988.

Ahmed Hulusî, Ruh-İnsan-Cin, Yüksel Mat. İst. 1972.

İ.Zeki Eyuboğlu, Anadolu Büyüleri, Derin Yay. İst. 1987.

İmâm-Yafî, Kur'an-ı Kerim'in Havâs ve Esrarı, Pamuk Yay.

yonun köy hayatına girmesiyle birlikte bu söz sanatı birçok bölgede olduğu gibi yöremizde de ölmüştür.

Masal metinleri oldukça uzundur. Buraya aldığımız masalların hepsi çerçeve masaldır.²

Fıkra ve masalları banttan yazıya geçerken, 1990 yılında tamamladığımız yüksek lisans tezinde anlatıcının ifade şekline tamamen riayet edilmiştir. Fakat bu eserde yazı dilinde kullanıldığı şekliyle verdik. Burada kullanmadığımız gibi asıl metinde transkripsiyon işaretleri kullanmadık.

Bu eserin, I. Bölümünde Cinin geleneklerimizdeki yeri, toplum hayatımızda din, gelenek ve cin üçlüsünün bağlantısını öncelikle tespit etmeye çalıştık.

II. Bölümde geleneklerde yaşayan cinin kaynakları nelerdir? Anadolu insanının cinlere bakış tarzı nasıldır? Sorularının cevaplarını, ele aldığımız metinlerden vermeye gayret ettik. Ayrıca bu bölümde, daha önce yazılmış eserlerdeki olaylarla, derleme yaptığımız olayları, çok kısa olarak karşılaştırdık. Böylece bu alanda karşılaştırmalı bir çalışmanın önünü açmış olduk.

III. Bölümde cin ve cinle ilgili inanışların üzerinde durarak, bunları elimizdeki metinlerle karşılaştırdık.

Aynı bölüm içerisinde, halkın cincilere niçin gittiğini; cinlere inanmayan insanların durumunu; cine inanmanın dinle ilgisini, cinle ilgili hastalıkları ve bunların tedavi şekillerini; cinlerle define bulmanın yollarını ve cinlerin gelecekle ilgisini verdik.

Metinler kısmında geçen deyim ve kelimelerden meydana gelen bir sözlük verirken aslı kullanış şekillerine dikkat ettik.

² Bu kitaptaki bazı masallar “Kaf Dağına Yolculuk” adlı bir kitapta “Masal Roman” olarak yayımlanmıştır. Meneviş Yayınları, Ankara, 2007.

Bugüne kadar korkudan ve toplumun tepkisinden dolayı, son derece çekimser kalınan, az yazılıp çok konuşulan bir konuya; genel olarak Orta Karadeniz Bölgesi'nde, kısmi olarak da ülke bazında küçük de olsa bir yaklaşım yapabilmis; Türk Halk Kültürü'nün nispeten bâkir bir alanındaki kapısını biraz daha açabilmis; bu kapıyı aralayarak Türk Halk Edebiyatı'nın hizmetine bu eserle bütün toplum bazında sunabilmişsek kendimizi gerçekten bahtiyar sayarız.

Bu tezin hazırlandığı 1990 yılında "Cin" konusunda hazırlanmış ne bir doktora tezi, ne yüksek lisans tezi ne de daha üst düzeyde bir çalışma vardır. O yıllarda elde bulunan bir kaç kaynaktan bir kısmı konuyu tamamıyla dini açıdan ele almış, ya da "Anadolu Büyüleri" adlı kitapta olduğu gibi tek bir açıdan ele almıştır.

Bugün bile "Cin" konusunu elinizdeki kitabın çerçevesinde; dinî, ilmî ve halk kültürünün verileriyle birlikte ele alıp değerlendiren ikinci bir kaynak yoktur. Üstelik meselenin mukayeseli bir şekilde ele alınması da eserin orijinalliğini hâlâ taşıdığıнын bir işaretidir.

Bu eseri çeyrek asır sonra yeniden düzenleyerek istifadenize sunma konusunda destek veren herkese ve özellikle Kitabevi Yayinevi sahiplerine şükranlarımı sunmayı bir borç bilirim.

Mehmet Emin ULU
20 Kasım 2013-Tokat